

At sætte spor på en vandring fra Aquinas til Bourdieu

- æresbog til Staf Callewaert

At sætte spor på en vandring fra Aquinas til Bourdieu

- æresbog til Staf Callewaert

Redigeret af Karin Anna Petersen og Marianne Høyen

Med bidrag af

Inga Axelsen, Carol Benson, Karen Borgnakke, Donald Broady, Agnes Callewaert, Inger Callewaert, Teresa Callewaert, Carina Carlhed, Luiza Cortesão, Lars Dalström, Geert Delbeke, Boel Englund, Annica Engström, Lizbeth Engström, Kim Esmark, Frits Florin, Stinne Glasdam, Ivor Goodson, Ingegerd Gunvik-Grönbladh, Gerd Halskov, Erik Jørgen Hansen, Ingrid Heyman, Henrik Hovmark, Frode Jacobsen, Emmy Brandt Jørgensen, Søren Keldorff, Wiggo Kilborn, Nils Kjellman, Birte Hedegaard Larsen, Kristian Larsen, Erik Laurson, Sverker Lindblad, Agneta Linné, Sverker Lundin, Vibeke Lorentzen, Aase Lydiksen, Armando Leio Macaza, Kari Martinsen, Reyes Mate, Jos Nihoul, Morten Nørholm, Ann-Charlotte Olstedt, Mikael Palme, Karin Anna Petersen, Franck Poupeau, Palle Rasmussen, Fritjof Sahlström, Charlotte Skawonius, Jette Steensen, Eva Trotzig, Boel Westerberg, Ken Zeichner, Kate Østergaard.

Karin Anna Petersen og Marianne Høyen (red.):
At sætte spor på en vandring fra Aquinas til Bourdieu
- æresbog til Staf Callewaert

1. udgave, 1. oplag

Fotoen på forsiden viser Staf Callewaert ved skovsøen i Parismåla, Sverige,
Fotografiet er taget af KAP.

Copyright: Forfatterne 2008

ISBN: 978-87-992050-2-8

Omslag og billedopsætning: Mikkel Carlsen, Nordisk Kortboghandel.

Tryk: Grafisk

Printet in Denmark 2008

Forlaget Hexis

www.hexis.dk

Indhold

Forord 9

Familien

Callewaert, Inger: Le tour d'horizon 15

Callewaert, Agnes: Att invandra eller vandra vidare 23

Callewaert, Teresa: Vi har en annan kung än kejsaren 29

Glimt af Staf Callewaerts professionelle liv

Delbeke, Geert; Florin, Frits og Nihoul, Jos: Erindringer om Staf Callewaert som dominikaner (1950 - 1969) 41

Broady, Donald: En dront bland mesar - Samtal med Staf Callewaert 53

Keldorff, Søren: Tidsånd og ildsjæle: Funderinger over det tabte land og det stadige håb 69

Petersen, Karin Anna: Dominikaneren og pietisten 77

Faglige artikler

Studier og refleksioner over uddannelse og pædagogiske praktikker

Borgnakke, Karen: Professionsorienteret forskning: Hvad er opgaven, krumtappen og den videnskabelige basis? 109

Goodson, Ivor: The Pedagogic Moment: Searches for Passion and Purpose in Education 133

Hansen, Erik Jørgen: Internationale sammenligningers problematik - illustreret ved PISA..... 139

Laursen, Erik: Habitus, mønsterbrud og forventninger til 'den gode lærer'	147
Poupeau, Franck & Jacobsen, Frode: Proving Caesar's nakedness: Staf Callewaert's fight against educational 'reforms' as a starting point for critique of reforms within public sectors of education and health care	159
Rasmussen, Palle: Krigen i samfundets indre - Foucault om krigens historiske diskurser	177
Sahlström, Fritjof: Trettiofem sidor klarsyn.....	191
Steensen, Jette: En anden udvikling er mulig.....	199
Westerberg, Boel: Vad Staf lärt mig	205
<i>Studier af sprog og sprogbrug</i>	
Hovmark, Henrik: Rum(me)lig refleksivitet	231
Kjellman, Nils: Översteprästerna och deras medlöpare	251
<i>Studier af felter</i>	
Carlhed, Carina: Pionjärer, avfällingar och kättare.....	257
Halskov, Gerd, Lundin, Sverker og Petersen, Karin Anna: Homologier.....	273
Larsen, Kristian: Sundhedsprofessionernes kamp - hvorfor opretholdes status quo over tid? – om stabiliserende faktorer i det medicinske felt	295
Lindblad, Sverker: Mellan profession och akademi: Habitus och fält under omstrukturering	323
Nørholm, Morten: Om uddannelsesevalueringers sociale og symbolske funktion	339

Studier af praktikker, historisk

Englund, Boel: En utsatt position - Klara Johanson 1875-1948	361
Heyman, Ingrid og Trotzig, Eva: Kvinnor och välfärd i Stockholm 1880-1920.....	369
Jørgensen, Emmy Brandt: Genese og struktur af klinisk medicin og klinisk sygepleje.....	385
Larsen, Birte Hedegaard: Fra lægekunst til positiv eksperimentel og klinisk lægevidenskab.....	395
Linné, Agneta: Om pedagogik, statsmakt och forskarpositioner	413
Martinsen, Kari: Modernitet, avfortrylling og skam. En måte å lese vestens medisin på i det moderne	423
Skawonius, Charlotte: Bonde söker fru.....	441

Studier af rituelle praktikker

Esmark, Kim: Rituel indstiftelse og social grænsedragning.....	455
Østergård, Kate: Ritualstudier: et spørgsmål om kroppen? - Refleksioner over marokkanske kvinders renselsespraksis og ritualiseringer blandt nye muslimer i Danmark	469

Studier og refleksioner over uddannelsesstrategier og samarbejde i Afrika

Callewaert, Inger: There are Native illiterate People Working on a Solution in Guinea-Bissau.....	479
Benson, Carol: Language 'choice' in education.....	487
Cortesaó, Luzia: Between the Central and the Local: The ambiguity of the decisions and educational practices multicultural contexts.....	515
Dahlström, Lars: Occasions of Critical Encounters.....	523
Kilborn, Wiggo: Att välja perspektiv.....	535

Macaza, Armando Leio m. forord af Jette Steensen: Saudação ao dr. Staf Callwaert.....	543
Mate, Reyes: Una presencia solidaria en tiempos oscuros.....	547
Olsted, Ann-Charlotte: Staf Callewaert 75 år - bidrag till en vänbok.....	551
Palme, Mikael: År i Guinea-Bissau och Moçambique	555
Zeichner, Kenneth: Contradictions and Tensions in the Place of Teachers in Educational Reform: Reflections Upon the Role of Teachers in Recent Educational Reforms in the United States and Namibia.....	559
Refleksioner over faglige relationer	
Axelsen, Inga: Slut med at tænke som en sundhedsplejerske....	583
Engström, Lizbeth: Möten med Staf Callewaert	589
Engström, Annica [Åberg]: Staf Callewaert – inspiratör och befriare!.....	593
Glasdam, Stinne og Lorentzen, Vibeke: Dirigenten og det forkropsliggjorte partitur - om vejledning à la Staf Callewaert	595
Grönbladh, Ingegerd Gunvik: När jag fångade Bourdieu	603
Lydiksen, Aase: Tak	605
Billedserie.....	611
Bibliografi	629
Forfatterliste.....	653
Tabula gratulatoria	659

Forord

Da Staf Callewaert den 16. juni 2002 blev 70 år og samtidig emeritus fra Københavns Universitet efter mere end 22 år som professor i pædagogik, udkom bogen *Callewaert – Videnskab & Engagement*. Bogen indeholder en række samtaler og interview fra perioden 1980 frem til 2001, en artikel om forholdet mellem kritisk realisme og praxeologi, en beskrivelse af Bourdieu-programmet, han opbyggede, og sluttelig en fyldelstgørende bibliografi. *Videnskab & Engagement* kan ses som Stafs beskrivelse af sin videnskabsteoretiske position og engagement.

Nærværende bog *At sætte spor – en vandring fra Aquinas til Bourdieu* er et forsøg på at flytte perspektivet og give andre anledning til at beskrive hvordan mødet med Staf Callewaert har haft betydning. Kort sagt: Hvilke spor er sat.

Vi har i henvendelse til bidragsyderne vendt os bredt og forsøgt at få repræsentanter fra alle perioder af Stafs liv og professionelle karriere fra flere lande og fra de forskningsmiljøer, hvor han har været og stadig er aktiv. Det gælder:

- Leuven, Belgien
- Sorbonne og Saint Colomne, Villejuif, Paris
- Lund, Sverige
- Aalborg Universitetscenter, Danmark
- Københavns Universitet, Danmark
- Sygeplejeskolen og Pædagogseminariet, Viborg, Danmark samt Deakin, Australien
- Uppsala Universitet, Sverige
- Afrika, flere lande

Bidragyderne har haft frie hænder. Det betyder, at nogle tekster har karakter af beskrivelser, personlige oplevelser og erfaringer i mødet med Staf, mens andre tekster er mere causerende over dette mødets betydning for egen professionelle karriere og virke. Desuden er der en række videnskabelige tekster, der viser hen til de traditioner, Staf selv har arbejdet med, hvilket i de seneste år især har været som fortolker af en praxeologisk tilgang udsprunget af arbejdet med Pierre Bourdieus teori og begreber.

Bogen er inddelt i fire hovedområder:

Et område, kaldet *familien*, hvor Staf Callewaerts hustru Inger og to børn Agnes og Teresa skriver personligt til Gustave (Staf) Joséphe Marie (Reginald) Callewaert. Reginald – er det navn som Gustave Joséphe Marie Callewaert fik ved indtrædelse i dominikanerordenen, hvor han var Broder i 19 år perioden 1950-1969. Reginald var italiensk riddersøn fra Piperno, kompagnon til riddersønnen fra Italien: Tomas ab Acquino.

Herefter følger et område kaldet *Glimt af Staf Callewaerts professionelle liv gennem tiden*, hvor studerende og kolleger beretter anekdotisk og professionelt fra deres møder med Staf fra tiden i Belgien, Sverige og Danmark.

Siden kommer en række *faglige artikler*, hvor studerende og kollegaer bidrager med præsentation af refleksioner og en række studier, der sender et signal om de spor Staf Callewaert har sat. Områderne spænder vidt: Uddannelse og pædagogiske praktikker, studier af sprog og sprogbrug, feltstudier, filosofiske og historiske studier, studier af rituelle praktikker, uddannelsesstrategier og samarbejde i Afrika.

Endeligt det sidste område, der er *refleksioner over faglige relationer*.

Dertil har vi føjet en serie *billeder* med glimt fra Stafs liv og virke. Og slutteligt en opdateret bibliografi.

Da vi søsatte projektet viste det sig, at kollegerne professor Sverker Lindblad, Gøteborg Universitet og lektor Kristian Larsen, Danmarks Pædagogiske Universitetsskole ved Aarhus Universitet, på Nordisk Forening for Pædagogisk Forskning, NPPF, også havde planer om, at lave et arrangement til ære for Staf Callewaert ved foreningens årsmøde i København, marts 2008. Vi enedes om at benytte den anledning til at introducere Staf Callewaerts æresbog. Vi finder den anledning er god, fordi den giver plads til et større forum af også nye generationer, til at blive introduceret til Stafs unikke forfatterskab, person, og de arvtagerer som efterhånden findes spredt ud over Norden, Europa, USA og i Afrika.

Ingen kan gennemføre et sådant projekt, som denne æresbog er, uden en stor opbakning fra kolleger, venner og familie. Vi skal især sige tak til de, som aktivt har taget en rolle på sig, det gælder:

Lizbeth Engstrøm, Uppsala Universitet; Kristian Larsen, Danmarks Pædagogiske Universitetsskole ved Aarhus Universitet, København; Jette Steensen, Aarhus Dag- og Aftenseminarium, VIA. De har været bindeled til forskellige grupper. Morten Nørholm har hjulpet med forfatterindeks og korrektur ligesom Inga Axelsen og Emmy Brandt Jørgensen har gjort det.

Inger Callewaert har engageret sig og været en hjælp i arbejdet med at skaffe værdifulde kontakter og personlige input, som løfter en side af Stafs liv frem, som næppe er alle bekendt.

Raymond Kolbæk, Agnes og Inger Callewaert har suppleret vore egne billeder.

Vi håber bogen må nå langt ud og være med til at ære Stafs indsats, og vise at det at være en forskel og gøre en forskel altid er et arbejde, som kræver investering og engagement - ikke mindst af hovedpersonen selv, men også af familie og alle andre, der følger samme spor.

Men denne bog vil vi ønske Staf Callewaert til lykke med de 75 år og benytte anledningen til at sige tak for mange års samarbejde, vedvarende skoling og udfordringer og vedholdenhed over for de idealer du fulgte, også når der var kamp i feltet, altid på de svagestes side. Og også tak til din families store udholdenhed, der tillod dig at give plads til at så mange andre menesker fik lov at være deltagere og følges med dig på de intellektuelle rejser, og styrkes af dit vedvarende engagement. Altid kritisk i den græske betydning af ordet: Krisis, først og fremmest at udskille og derfra at undersøge, komme med en deklARATION eller en udlægning og siden dømmes og fordømmes overfor retten. Altså stik imod den folkelige hverdagsbetydning i de skandinaviske sprog, hvor kritik betyder at være negativ eller modstander til noget. For Staf var og er engagement altid kritik i den filosofiske eller videnskabelige betydning, som findes hos Kant og senere hos Frankfurterskolen, hvor det at være kritisk betyder at udskille det, som indgår i konstitutionen og derfra undersøge og finde ind til mulighedsbetingelserne bag fænomenet. Det er den videnskabelige betydning af ordet kritik, og det er den betydning, omsat praktisk i det videnskabelige arbejde og i dit engagement, som du vedvarende har holdt fast ved og lært fra dig.

Og vi ved, at du stadig er i fuld aktivitet og deltager i debatter, har ph.d. studerende og projekter samt bliver brugt som forelæser ikke mindst i Danmark, Sve-

rige, Norge og Afrika. Vi håber dit engagement og dine videnskabelige aktiviteter får lov at udfoldes og sætte spor i mange sammenhænge en rum tid fremover.

Karin Anna Petersen & Marianne Høyen

Marts 2008